

REFERAT Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling 2022-2025 d. 10-02-2022

Mødedato Torsdag d. 10. februar 2022 kl. 09:30

Mødested Mødelokale K, Regionshuset, Niels Bohrs Vej 30, 9220 Aalborg Ø

Indholdsfortegnelse

Deltagere.....	3
Godkendelse af dagsorden.....	5
Velkomst og præsentation.....	7
Orientering om kommissorium for Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling.....	9
Orientering - Introduktion til jordforureningsområdet.....	11
Orientering - Introduktion til klimaområdet.....	14
Orientering - Introduktion til råstofområdet.....	17
Orientering.....	20
Eventuelt.....	22

Punkt 1: Deltagere

1

Deltagere

Udvalgsmedlemmer

Lauge Larsen (formand)
Jess V. Laursen (næstformand)
Helena Palsgaard
Peter Larsen
Tage Leegaard
Jens-Henrik Kirk
Jørgen Rørbæk Henriksen
Ole Stavad
Susanne Flydtkjær

Administrative deltagere

Regional Udviklingsdirektør Henning Steffen Christensen
Kontorchef Kenn Bloch Mortensen
Kontorchef Charlotte Heldorf Rønn
Viekontorchef Karin Bruhn Termansen (udvalgssekretær)

Afbud

Jens-Henrik Kirk

Ad hoc

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Der var afbud fra Jens-Henrik Kirk.

Punkt 2: Godkendelse af dagsorden

2 Godkendelse af dagsorden

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Dagsordenen blev godkendt.

Punkt 3: Velkomst og præsentation

2022-000425

3

Velkomst og præsentation

Sagsfremstilling

I forbindelse med det første møde i udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling byder Formanden Lauge Larsen velkommen.

Der bliver en præsentationsrunde, hvor udvalgsmedlemmerne har mulighed for at præsentere sig med udgangspunkt i deres baggrund og forventninger til arbejdet i udvalget.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Udvalgets medlemmer samt Administrationen præsenterede kort sig selv.

Punkt 4: Orientering om kommissorium for Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

2022-000425

4

Orientering om kommissorium for Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

Resumé

Orientering om status på udvalgets kommissorium.

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Kommissorium for Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling (KMB) forventes endeligt godkendt på regionsrådsmødet 28. februar 2022.

På samme møde forventes det, at regionens styrelsesvedtægt ændres, så KMB nedsættes som et stående udvalg (jf. §36b i Lov om Regioner). Indtil da fungerer udvalget som et rådgivende udvalg (jf. § 17,4 i Kommunestyrelsesloven).

Der pågår ved dagsordenens udsendelse stadig et arbejde med at redigere og finpudse kommissorier for de kommende stående udvalg efter input fra Forretningsudvalget på mødet den 10. januar, hvor kommissorierne blev drøftet.

Derfor er kommissoriet endnu ikke klar til at blive sendt ud til udvalget.

På udvalgsmødet vil udviklingsdirektør Henning S. Christensen orientere om status på kommissoriet for Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling, herunder om udvalgets formål og opgaver.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1. Tager orienteringen til efterretning.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Sekretariatschef Jørgen Krogh orienterede om status for processen med at få vedtaget de kommissorier, som skal gælde for de stående udvalg, som regionen forventes at overgå til fra og med Regionsrådsmødet den 28. februar 2022.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Punkt 5: Orientering - Introduktion til jordforureningsområdet

2022-002393

Bilag

Stafetten fra det tidligere Klima og Miljøudvalg, 2021

Budgetbog 2022 - Regional Udvikling

5 Orientering - Introduktion til jordforureningsområdet

Resumé

Formålet med indsatsen på jordforureningsområdet er at forhindre skadelige virkninger fra jordforureninger på mennesker og miljøet. Regionen skal kortlægge, hvor der enten kan være eller er forurenede jord. En målrettet indsats med forureningsundersøgelser og afværge skal sikre, at de mange jordforureninger ikke udgør en risiko for menneskers sundhed, grundvand eller overfladevand.

Opgaven er stor og en opgørelse viser, at arbejdet, som minimum, vil strække sig over de næste ca. 45 år. Administrationen vil på mødet introducere jordforureningsområdet og de opgaver og udfordringer, der arbejdes med.

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Efter jordforureningsloven er det Regionens opgave at forebygge, fjerne eller begrænse skadelig virkning fra jordforurening. Det betyder konkret, at Regionen skal kortlægge forureninger, hvor jorden er forurenede efter tidligere tiders spild af kemiske stoffer og u hensigtsmæssig brug af arealer til fx erhverv og lossepladser.

Kortlægning af jordforureninger er et grundlæggende element, og er grundlaget for prioritering af den videre indsats med undersøgelser og afværge af forureningerne.

Forureningsundersøgelser og afværge sker på de forureninger, som faktisk udgør en risiko for grundvandet, boliger, vandløb, søer og kystvande. Udvidede undersøgelser og afværge er samlet i den årlige indsatsplan for jordforurening. Udarbejdelse af planen er bestemt af jordforureningsloven, men prioritering af de konkrete lokaliteter er en politisk beslutning, der sker efter fremlæggelse i udvalget.

Jordforureningsopgaven er fortsat omfattende. Der er nu kortlagt ca. 5.700 forurenede- og muligt forurenede grunde i regionen. Det store antal forureninger, og at de rummer både dyre og komplekse opgaver gør, at indsatsen vil strække sig over flere årtier. Den seneste opgørelse over opgaven i Nordjylland viser, at den, som minimum, vil strække sig over de næste 45 år.

Udover den miljø- og sundhedsmæssige prioriterede indsats omfatter loven også en række opgaver om bl.a. rådgivning om jordforurening, tilladelser til bygge- og anlægsarbejder og gennemførelse af undersøgelser og afværge under statens værditabsordning.

Udvalget følger bl.a. indsatsen på jordforureningsområdet via en redegørelse, som administrationen fremlægger for udvalget i forbindelse med regionens årlige indberetning til Miljøstyrelsen.

I stafetterne nr. 7 og 8 (bilag 1), er der redegjort for opgaver, som det seneste år har optaget Klima- og Miljøudvalgets arbejde. Her har fokus været på grundvandet og

risikoen for påvirkning fra pesticidpunktkilder, handleplanen for regionens indsats overfor pesticidpunktkilder og risikoen fra punktkilder med PFAS-stoffer.

Aktuelle udfordringer

Opgavens omfang gør det ikke muligt at sætte ind overalt på samme tid. Det er nødvendigt at prioritere, så de mest miljø- eller sundhedsskadelige forureninger løses først.

Området er udfordret af, at der fortsat opnås kendskab til nye punktkilder, nye stoffer som viser sig problematiske og tilfælde, hvor allerede fastlagte grænseværdier ændres. Det er tilfældet med PFAS-stoffer, hvor ny viden om bl.a. brandøvelsespladser og en betydelig ændring af grænseværdier i vand og jord medvirker til et større behov for indsats.

Undersøgelser af grundvandets indhold af pesticider viser, at grundvandet er påvirket af pesticidrester fra brugen af sprøjtemidler. På baggrund af ny viden om problemets omfang har udvalget i 2020 godkendt en pesticidhandleplan. Planen sætter en ramme for administrationens arbejde med pesticidpunktkilder. Udvalget orienteres én gang om året om status for arbejdet og drøfter eventuelle behov for justeringer.

Økonomi

Indsatsen er finansieret via et årligt bloktilskud fra staten til jordforureningsområdet. I 2022 er der i regionens budgetaftale afsat netto 40,3 mio. kr. til løn og drift incl. momsrefusion. De nærmere detaljer fremgår af budget for Regional Udvikling (bilag 2).

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1. tager orienteringen til efterretning.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Kontorchef Kenn B. Mortensen orienterede om opgaver og status på jordforureningsområdet.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Bilag

1. Stafetten fra det tidligere Klima og Miljøudvalg, 2021
2. Budgetbog 2022 - Regional Udvikling

Punkt 6: Orientering - Introduktion til klimaområdet

2022-001755

Bilag

Klimaregnskab 2020

Orientering - Introduktion til klimaområdet

Resumé

Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig udvikling er politisk styregruppe for Region Nordjyllands klimaindsats som primært retter sig mod regionen som en virksomhed. En indsats der understøtter den grønne omstilling og CO₂-reduktioner. I samarbejde med de nordjyske kommuner arbejdes der med den grønne omstilling af regionen som samfund. I det følgende gives en introduktion til Regionens klimaarbejde.

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

Som alle andre dele af det danske og internationale samfund, skal også Region Nordjylland arbejde for en grøn og bæredygtig omstilling, som især har fokus på at nedbringe CO₂-udledningen. Arbejdet med klimaindsatser drives fra Regional udvikling, men de konkrete opgaver løses overalt i organisationen. Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling er på vegne af Regionsrådet politisk styregruppe for klimaindsatsen. I Regionsrådets budgetaftale afsættes der årligt et beløb til klimaindsatsen, som udvalget medvirker til at udmønte, på baggrund af indstilling fra administrationen.

Helt overordnet er målet for klimaindsatsen:

- at al energiforsyning og transport baseres på vedvarende energikilder
- at al ressourceforbruget optimeres og medfører så lav en klima- og miljøbelastning som muligt.

Region Nordjylland, som virksomhed, udledte i 2020 166.000 tons CO₂. Det svarer til det årlige forbrug for 15.000 danskere. Hvordan denne udledning fordeler sig på kilder og afdelinger, fremgår af det årlige klimaregnskab. Det seneste klimaregnskab er vedlagt som bilag 1.

Der er udarbejdet en stafet, fra det afgående udvalg for Klima og Miljø, til det nye udvalg. Stafetten redegør for centrale indsatser indenfor klimaområdet, herunder arbejdet med

- Lokale klimahandlingsplaner
- Grønne indkøb
- Affaldsstrategi
- Klimapuljen

Stafetten som er vedlagt i punkt 5 (bilag 1), hvor de første 6 stafetter angår klimaindsatser for regionen som virksomhed. Stafet 13 og 14 beskriver klimaindsatser hvor Region Nordjylland arbejder sammen med de nordjyske kommuner, for at fremme omstillingen af regionen som samfund. Det drejer sig dels om det nationale projekt DK2020, som har som mål at alle danske kommuner har klimahandlingsplaner der lever op til Parisaftalen. Region Nordjylland yder sekretariatsbistand til denne indsats i Nordjylland.

En grundlæggende forudsætning for, at hele omstillingen kan lykkes, og at Nordjylland kan nå sine reduktionsmål er, at energiforsyningen baseres på vedvarende energi. I projektet Grøn Energi 2040 arbejder de nordjyske kommuner sammen om en strategisk energiplan, der skal gøre Nordjylland selvforsynende med vedvarende energi. Region Nordjylland varetager sekretariatsfunktionen for dette arbejde.

Administrationen vil på udvalgsrådet redegøre nærmere for opgaverne på klimaområdet.

Økonomi

Områdets aktiviteter er finansieret af et særligt klimabudget på 10,4 mio. kr. En stor del af beløbet (omkring 3 mio. kr.) anvendes til klimapuljen, der finansierer CO₂-reducerende tiltag i organisationen. Herudover finansierer beløbet øvrige relevante udviklingsaktiviteter som godkendes af udvalget.

De personalerelaterede udgifter til klimaområdet dækkes primært af Regional Udviklings budget for Centraladministration (se punkt 5, bilag 2).

Indstilling

Administrationen indstiller at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig

1. tager orienteringen om introduktion til klimaområdet til efterretning.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Kontorchef Charlotte H. Rønn orienterede om status og opgaver på klimaområdet i Region Nordjylland.

Hospitalsdirektør Henrik Larsen orienterede om arbejdet med Klimarådet, der er et regionalt forum, hvor hospitalerne og øvrige institutioner arbejder med at nedbringe deres klimaaftryk.

Udvalget tog orienteringerne til efterretning.

Bilag

1. Klimaregnskab 2020

Punkt 7: Orientering - Introduktion til råstofområdet

2022-001755

Orientering - Introduktion til råstofområdet

Resumé

I råstofloven er Regionsrådet pålagt at planlægge for en råstofindvinding på land samt varetage myndighedsarbejdet relateret til råstofindvinding og efterbehandling af graveområderne. I det følgende gives en introduktion til råstofområdet.

Det indstilles, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling tager orienteringen til efterretning.

Sagsfremstilling

På råstofområdet er der mange interesser, der skal afvejes i forbindelse med råstofplanlægningen samt den efterfølgende råstofindvinding og afsluttende efterbehandling af graveområderne. I loven er det fremhævet at; *Udnyttelsen af råstofforekomster skal ske som led i en bæredygtig udvikling efter en samlet interesseafvejning og efter en samlet vurdering af de samfundsmæssige hensyn.*

Det betyder, at der på den ene side skal lægges vægt på råstofressourcens forekomst og kvalitet samt sikres en udnyttelse og hensynet til erhvervet, mens der på den andens side skal lægges vægt på miljøbeskyttelse, vandforsyningsinteresser, beskyttelse af arkæologiske og geologiske interesser, naturbeskyttelse og de landskabelige interesser.

Alt i mens lovens formål om at sikre en råstofforsyning på længere sigt skal indfries, er det også et formål at arbejde med en sikring af, at råstofferne anvendes i forhold til deres kvalitet samtidig med at de naturbundne råstoffer i videst mulig omfang erstattes af sekundære råstoffer.

Udvalget for Klima, Miljø og Bæredygtig udvikling vil gennem året få fremlagt en række sagsfremstillinger på området. Feks. når der skal gives en indvindingstilladelse eller processen med en miljøvurdering skal igangsættes. Indenfor kort tid skal udvalget starte processen op med revision af gældende Råstofplan. Udvalget vil løbende få en status på sagsbehandlingen på området herunder også tilsynsarbejdet.

I stafetterne 9-12, der er vedlagt i punkt 5 (bilag 1), er der redegjort nærmere for de opgaver som det seneste år har fyldt mest i Klima- og Miljøudvalgets arbejde. Det drejer sig om;

- Revision af den gældende Råstofplan 2020
- Administration af råstofloven og tilsyn med aktive råstofgrave
- Eventuel opfølgning på Råstofplan 2020 som følge af de indkomne klager
- Støvgener i forbindelse med Aalborg Portlands indvinding af kridt

Administrationen vil på udvalgets møde redegøre nærmere for opgaverne på råstofområdet.

Økonomi

Områdets økonomi er en del af budgettet for Centraladministration under Regional Udvikling, jf. budgettet vedlagt punktet om klimaområdet. Udgifterne består primært af personaleudgifter. Udgifter til større analyser og undersøgelser finansieres typisk af enkeltstående budgetbevillinger og behandles i udvalget i forbindelse med budgettet for hele Regional Udvikling.

Indstilling

Administrationen indstiller, at Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling

1. tager orienteringen til efterretning.

Referat

Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtig Udvikling den 10. februar 2022:

Kontorchef Charlotte H. Rønn orienterede om status og opgaver på råstofområdet i Region Nordjylland.

Udvalget tog orienteringen til efterretning.

Punkt 8: Orientering

8

Orientering

Referat

Følgende emner blev nævnt under dette punkt på Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtigheds møde den 10. februar 2022:

1. Naturmødet. Charlotte H. Rønn orienterede om Region Nordjyllands planlagte deltagelse torsdag den 19. maj 2022 i en paneldebat med fokus på grusgrave, efterbehandling mv. Administrationen arbejder på at sammensætte et panel og melder ud om sammensætningen til udvalget, samt inviterer udvalget og booker mødet i de elektroniske kalendere.

2. Indsatsplan for jordforurening. Kenn. B. Mortensen orienterede om, at høringsperioden nu var udløbet, og at der var indkommet to høringssvar; ét med støtte til planen fra en kommune, og ét fra en grundejer med bemærkninger vedrørende processen. Ingen af høringssvarene udtaler sig imod selve planen. Administrationen udarbejder et dagsordenspunkt til næste møde i udvalget.

Punkt 9: Eventuell

9

Eventuelt

Referat

Følgende emner blev nævnt under dette punkt på Udvalg for Klima, Miljø og Bæredygtigheds møde den 10. februar 2022:

1. Besigtigelser. Formanden informerede om, at Administrationen udarbejder et oplæg til hvilke udvalgsmøder, som skal holdes uden for Regionshuset og indeholde et besøg inden for et af udvalgets arbejdsområder.

2. EU-mødet i Mariagerfjord. Jess V. Laursen gjorde opmærksom på, at der var datosammenfald mellem dette møde og Kulturmødet på Mors.